

Tabulka přípravy učební jednotky (lekce)

Název učební jednotky (téma)	Textilní továrny jihovýchodní Asie
Stručná anotace učební jednotky	Cena textilního zboží je v Evropě nízká. Mladí lidé často utrácí spoustu peněz za oblečení, které nosí třeba jen jednu sezónu. Žáci si vyplní dotazník a dozví se, jak jsou na tom s odíváním oni. Seznámí se s příběhem tří Norů, kteří zkusili práci v kambodžské textilní továrně a dozví se, že pracovní podmínky zaměstnanců nejsou vůbec záviděnihodné.
Časový rozsah učební jednotky	45 minut + doma vyplní dotazník (nejlépe den předem)
Nutné předpoklady	Doma vyplnit dotazník a znát svůj výsledek.
Věk žáků (ročník)	8., 9. třída SŠ
Zařazená průřezová témata	Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova
Vyučovací obor (y)	Zeměpis, občanská výchova Geografie, základy společenských věd
Cíle jednotlivých průřezových témat (DOV) a vyučovacích	Na konkrétních příkladech ilustruje vzájemnou propojenost a závislost v dnešním světě. Uvede a zhodnotí příklady, jak globalizace ovlivňuje životy a hodnoty lidí žijících v různých regionech světa a v rozdílných sociokulturních a ekonomických podmínkách.

<p>oborů (OVO), které chci v dané učební jednotce naplnit</p>	<p>Porovná vliv globalizace a jejích důsledků na různé oblasti života (hospodářství, politiku, kulturu, životní prostředí, životní styl a lidská práva) v různých regionech světa. Podporuje svým chování a jednáním spravedlivý obchod, dodržování lidských práv a udržitelný rozvoj.</p> <p>Uvede souvislosti mezi zvyšováním vzájemné závislosti ve světě a zvětšujícími se rozdíly mezi zeměmi a regiony.</p>
<p>Cíle učební jednotky (Cíle by měly být formulovány tak, aby umožňovaly ověření jejich dosažení a měly by směřovat k výše uvedeným cílům)</p>	<p>Žák se seznámí s hodnocením vlastního dotazníku a dozví se, jaké postoje k nakupování mají jeho spolužáci.</p> <p>Žák se seznámí se třemi mladými Nory, jejichž postoj k nakupování se výrazně změnil.</p> <p>Žák se dozví, jaké pracovní podmínky panují v textilních továrnách jihovýchodní Asie.</p>
<p>Hodnocení</p>	<p>Žák si srovná svůj postoj k nákupu oblečení s postojem svých spolužáků.</p> <p>Žák zná pracovní podmínky zaměstnanců v textilních továrnách jihovýchodní Asie.</p>
<p>Popis učební jednotky, obsahující použité metody a reflexi směřující ke všem zformulovaným cílům (Podle popisu by si měl být člověk, který hodinu neviděl, schopen představit, jak učební jednotka proběhla)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Seznámení žáků s obsahem, cíli a metodami výukové jednotky (1 min.). 2. Na tabuli napsat tři sloupce s možnými výsledky dotazníku, každý žák si půjde zapsat čárku k tomu výsledku, který mu v dotazníku vyšel. (5 min.) 3. Zhodnocení výsledků dotazníků v celé třídě. (1 min.) 4. Seznámení žáků s norským projektem Sweatshop a s hlavními protagonisty (video). (2 + 3 min.) 5. Video o práci Norů v kambodžské textilní továrně. (8 min.) 6. Diskuse nad tím, jak by asi vnímali žáci práci v textilní továrně, jak si myslí, že to Nory změnilo. (5 min.) 7. Seznámení s pracovními podmínkami v textilních továrnách JV Asie prostřednictvím rozhovoru s módní lektorkou Kamilou Boudovou. (10 min.) 8. Závěrečná diskuse nad tématem. (10 min.)

<p>Seznam příloh</p> <p>(Kompletní instrukce aktivit, pracovní listy, dotazníky apod. V přílohách mohou být i odkazy na použité zdroje: literatura, internet)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Text: Textilní továrny jihovýchodní Asie • Dotazník z lekce Móda se mě (ne)týká z publikace Svět v nákupním košíku http://www.nazemi.cz/sites/default/files/prednasky/bav-moda.pdf • Video: http://www.aftenposten.no/webtv/#!/video/21032/sweatshop-ep-1-how-many-will-die-here-every-year nebo http://msyolee.com/jussayin/sweatshop-dead-cheap-fashion/ • Rozhovor: word nebo https://magazin.aktualne.cz/rozhovor-vyroba-obleceni-v-tovarnach-novodobe-otroctvi/r~f12b727ae99911e485d7002590604f2e/?redirected=1489610515
<p>Autor lekce, škola (případně zdroje)</p>	<p>Mgr. Dana Dýmalová, Gymnázium Kojetín</p>
<p style="text-align: center;">Závěrečná sebereflexe učitele (následuje po odučení učební jednotky)</p>	
<p>Co se mi osvědčilo během vyučování (Co fungovalo, mělo)</p>	<p>Napsala jsem na tabuli tabulku s výslednými body dotazníku (0 – 6 bodů, 10 – 17 bodů, 18 – 22 bodů a 23 – 26 bodů), studenti udělali čárku k takovému výsledku, který jim v dotazníku vyšel. Tak jsme měli</p>

úspěch, z čeho jsem měl/a radost)	všichni přehled, jak celkově třída nazírá na problematiku odívání. Radost jsem měla z toho, že je zajímavé video, i když bylo v norštině s anglickými titulky.
S jakými obtížemi jsem se během vyučování setkal/a.	Nedokázala jsem hned spustit video o projektu Sweatshop.
Co bych příště udělal/a jinak (jak bych upravil/a tuto přípravu).	Příště bych si nachystala spuštění videa dopředu. Vytvořila bych prezentaci seznamující s pracovními podmínkami v textilních továrnách. Čtení rozhovoru asi není tak záživné.

Přílohy:

Vyučovací hodina před samotnou učební lekcí

„Snad každý z nás je rád, když má v šatníku nějaký nový kousek oblečení. Co se výrazně liší, je míra našeho nakupování. Někdo utratí za měsíc za oblečení stovky korun, jiný si nekoupí za půl roku nic nového.“

A jak jste na tom s nakupováním oblečení vy? Dostanete dnes netradiční domácí úkol. Zodpovíte na otázky v dotazníku, který vám rozdám. Sami si také dotazník vyhodnoťte a zapamatujte si, jaký výsledek vám vyšel.“

Dotazník: <http://www.nazemi.cz/sites/default/files/prednasky/bav-moda.pdf>

Učební lekce následující vyučovací hodinu

Začneme diskusí na výsledky dotazníku. Překvapilo Vás něco na výsledku? Jste spokojeni s tím, jak jste dopadli? Jsou některé z otázek, o kterých jste už dříve přemýšleli? Nebo jsou naopak některé, které jste si nikdy nepoložili?

„Ti, kterým vyšel dotazník na 23 a více bodů, by si jistě velmi dobře rozuměli s nejrůznějšími fashion blogery. Já vám teď představím tři norské fashion blogery Fridu, Anniken a Ludviga. Lépe řečeno, oni se vám představí sami ...“

Pustit video z: <http://www.aftenposten.no/webtv/#!/video/21032/sweatshop-ep-1-how-many-will-die-here-every-year> nebo <http://msyolee.com/jussayin/sweatshop-dead-cheap-fashion/> (1. díl, 1:10 – 4:06)

(V prvním díle vidíme v medailoncích účastníků ukázkou z jejich šatníků a velkých domovů. Povídání se točí ohledně jejich stylu, oblíbených značek. Ludvig uznává, že má i oblečení, které na sobě nikdy neměl. Po nákupu si to prostě rozmyslel, už se mu nelíbilo. Návštěvnost na blogu Anniken se pohybuje okolo 10 tisíc lidí denně. Měsíčně si pořídí nové oblečení zhruba v hodnotě 600 dolarů, ale už přes rok si ho vlastně nekupuje. Posílají jí ho značky zdarma a věří tomu, že díky zviditelnění přes její mediální kanály si ho koupí spousta jiných mladých dívek a investice se jim tak vyplatí. Výňatek z http://www.m-journal.cz/cs/public-relations/sweatshop---deadly-fashion--unikatni-norsky-dokument-uvrhl-fashion-blogerky-do-sweatshopu-v-kambodzi__s279x11102.html)

„A tito tři blogeři se zapojili do projektu norského deníku Aftenposten s názvem Sweatshop. Anniken, Frida i Ludvig se tak ocitli v jedné z kambodžských textilních továren, mezi ostatními dělníky, kteří den co den usedají za šicí stroje a šijí ten samý steh.“

Pustit video: <http://www.aftenposten.no/webtv/#!/video/21032/sweatshop-ep-1-how-many-will-die-here-every-year> nebo <http://msyolee.com/jussayin/sweatshop-dead-cheap-fashion/> (3. díl, 0:00 – 7:46)

(Právě setkávání fashion mládeže z Norska s realitou v Kambodži je hlavní náplní projektu. Špína a prach na tržišti a vlastně téměř všude v hlavním městě Phom Penhu je nic oproti obydlí jedné z švadlen, v kterém s ní trojice stráví noc v její ložnici, tedy na zemi. „Naše koupelna je větší než celý její byt,“ komentovala Anniken obydlí ženy, která vydělává 130 dolarů měsíčně za 7 dní práce týdně od rána do noci. Sama si kupuje oblečení maximálně dvakrát do roka a nikdy cena za jeden kus nepřesahuje 2 dolary. V kambodžském butiky značky Mango s cenovou hladinou přizpůsobenou peněženkám turistů přiznává, že by musela vydělávat na podobnou bundu, kterou v práci šije, celý rok. Mnohem tvrdším zážitkem je pak samotné usazení za stroj ve sweatshopu. Mladí Norové jsou součástí manufovního kolečka, sešívají do zblbnutí stále jeden šev. Nejde jim to a tak z nich místní nejsou zrovna nadšení, protože s pomalejší prací neplní kvóty a ohrožuje to jejich mzdu. Počáteční racionalizace blogerky, že je lepší mít nějakou práci než žádnou a že oni (Kambodžané) jsou na to zvyklí, oslabuje po pár hodinách další práce a bere za své po rozhovorech s dalšími pracovníky. Na otázku: „Jsi šťastná?“ dostává Frida ke svému překvapení zápornou odpověď. Lidé ze sweatshopů nesnili v mládí o tom, že většinu z každého dne budou dělat ubíjející práci, aby dokázali vůbec přežít. To se ostatně i tak nemusí podařit. Mzda stačí na vyžití pro jednoho, při nutnosti živit děti či staré rodiče to tak už být nemusí. Ostatně jedna ze spolupracovnic vzpomíná na to, že její matka umřela na podvýživu ještě, když ji kojila. Výňatek z http://www.m-journal.cz/cs/public-relations/sweatshop---deadly-fashion--unikatni-norsky-dokument-uvrhl-fashion-blogerky-do-sweatshopu-v-kambodzi__s279x11102.html)

„Proč se projekt jmenuje Sweatshop? Jedná se o americký termín pro továrny porušující zákonné, etické i morální normy, český slovo znamená zhruba „mizerná rachota“. Frida uvádí, že zaměstnanci sedí pořád na stejném místě a 8 hodin šijí ten samý steh, pracují i déle, samozřejmě jsou přesčas. Jaké jsou pracovní podmínky dělníků?

Přečteme si rozhovor s módní lektorkou Kamilou Boudovou. V současnosti vede workshopy zaměřené na podnikání v módě a její udržitelný vývoj, učí na pařížské Vysoké škole módního obchodu a hostuje i na českých univerzitách. Druhým rokem také koordinuje kampaň Fashion Revolution Day v Česku a na Slovensku, která vychází na 24. dubna. Celému světu předkládá k zamyšlení otázku: Kdo vyrobil vaše oblečení?

Rozhovor na <https://magazin.aktualne.cz/rozhovor-vyroba-obleceni-v-tovarnach-novodobet-otroctvi/r~f12b727ae99911e485d7002590604f2e/?redirected=1489610515>

Následuje diskuse nad tím, jak by asi vnímali žáci práci v textilní továrně, jak si myslí, že to Nory změnilo.

Anniken Jorgensen se stala po návratu aktivistkou a konfrontovala dokonce Aftenposten s tvrzením, že zobrazuje odlehčenou verzi podmínek ve sweatshopech. Sešla se pak se zástupci H&M, aby lobovala za zlepšení podmínek v jejich dodavatelských továrnách. V dokumentu je totiž několikrát nepřímě naznačeno, že v zobrazovaných sweatshopech se šije také pro známý švédský módní řetězec.

Rozhovor: Výroba oblečení v továrnách? Novodobé otroctví 24. 4. 2015

Čím je vykoupena nízká cena oblečení v oděvních řetězcích? V jakých podmínkách pracují dělníci, kteří oblékají Západ? V rozhovoru s Aktuálně.cz odpovídá z Paříže módní lektorka Kamila Boudová.

Aktuálně.cz: Velké textilní továrny podle vás vyrábějí odpad, ne skutečné produkty. Můžete to vysvětlit?

Kamila Boudová: Ano, opravdu to tak vnímám, ač to zní fatálně. Potvrzuje mi to moje vlastní pracovní zkušenost. Nákupčí se soustředí pouze na cenu a na svou marži, samotný produkt je pro ně druhotný. Vědí přesně, jaké oblečení se v obchodě dobře prodává. Vědí, jakou musí udělat na produktu marži. Pokud ale dodavatel určí náklady na výrobu vyšší, než jaké může nákupčí zaplatit, začne se šetřit.

A.cz: Jakým způsobem?

Najde se levnější materiál, výroba se přesune do chudší krajiny, na oděvu se zruší kapsy, sníží se počet knoflíků, zkrátí se délka a tak dále. Málokdy sice proběhnou všechna opatření najednou, ale každopádně mají všechna za následek velmi nízkou kvalitu produktu i celého procesu výroby.

A.cz: Takže produkt je pak tak nekvalitní, že se z něj brzy stane skutečně odpad?

Ano, stačí potom tu věc dvakrát vyprat a ztratí tvar nebo barvu, zežmolkuje se, upadnou jí knoflíky a podobně. Na první pohled tento systém vypadá tak, že konečný zákazník na něm vydělá, protože oblečení je levné a on si doslova za pár korun může pořídit nejnovější trendy. Ale ve skutečnosti na něm vydělávají pouze bohatí majitelé a akcionáři módních značek. Všichni ostatní, od produkce po zákazníka, trpí. Módní průmysl je druhý nejspínavější na světě, je v pravém slova smyslu toxický, má toho na svědomí hodně.

A.cz: Jaký má masová výroba textilu a oděvů dopad na životní prostředí a naše zdraví?

Například při pěstování bavlny se používá nadměrné množství pesticidů. Při čištění, barvení a potisku textilií se používá mnoho toxických chemikálií. V Evropě je jejich používání zakázáno, v importovaném zboží jsou ale malá množství tolerovaná. To znamená, že na druhém konci světa, kde často nejsou dodržovány žádné bezpečnostní normy, se s těmito látkami pracuje, jsou pak ve vodě vypouštěné z textilních továren, vylévají se do řek a pak do světových oceánů. A ty máme s těmito lidmi společné. Víte, co se říká v Číně?

A.cz: Co?

Pokud chcete vědět, jaká je trendy barva sezony, podívejte se na barvu našich řek.

A.cz: To je děsivé.

Jako další konkrétní případ můžu zmínit potisk textilií, při kterém se používají nebezpečné ftaláty. Jejich výskyt například v dětském oblečení je v Evropě zakázán, protože poslední výzkumy prokázaly, že pokud jsou jim děti vystaveny, klesá jejich IQ. Stejně tak ale klesá IQ dítěte, pokud je těmito látkám v mateřství vystavena jeho matka! Považuji proto současná opatření za nedostatečná. Regulace ftalátů se navíc vztahuje pouze na evropskou produkci textilu. Situaci žen, které pracují v textilkách s vysokým výskytem ftalátů v jiných částech světa, to tedy neřeší.

A.cz: V Evropě sice máme přísné regulace, ale i tak se v oblečení nachází mnoho nebezpečných látek. Co nám můžou způsobit?

Textilie jsou vystaveny několika dávkám chemikálií. Nejškodlivější jsou bělidla a finální chemické úpravy, které dávají látkám speciální vlastnosti, jako je nemačkavost, nešpinivost, nehořlavost. Způsobují rakovinu kůže a prsu, neplodnost, poruchy chování a imunity, vyvolávají alergické reakce. Kvůli chemikáliím v džínách musely být dokonce jedné zákaznici amputovány obě nohy. Tyto chemikálie se také dostávají do vody, kdykoliv pereme prádlo.

A.cz: Zmínila jste předtím i nevhodné pracovní podmínky ve výrobních továrnách, které se většinou nacházejí v chudých zemích. Používáte pro to pojem novodobé otroctví – není to až příliš silné tvrzení?

Pojem novodobé otroctví je s textilním a oděvním průmyslem spojován bohužel běžně a často. Největším tématem je samozřejmě oděvní produkce, je totiž velmi náročná na počet rukou a dnes čítá přibližně 40 milionů lidí po celém světě. Nucená práce dospělých i dětí ale začíná již u produkce bavlny, především v Uzbekistánu.

A.cz: V čem je tedy největší problém?

Je jich hodně. Zaměstnanci nemají pořádné smlouvy, často pracují načerno, nemají samozřejmě žádné sociální nebo zdravotní pojištění. I tak si nesmějí vzít ani den volna, aby navštívili lékaře.

Pokud nepřijdou jeden den do práce, ztratí třeba týdenní plat. Platy jsou samozřejmě velmi nízké a často nejsou vypláceny včas. Například v Bangladéši mluvíme o 60 amerických dolarech na měsíc za 60 hodin práce týdně. Pokud je žena těhotná, je propuštěna. Zaměstnanci nesmějí tvořit odbory, nesmějí se shromažďovat a vyjednávat o podmínkách. Pracují někdy i 12 hodin denně, 6 dní v týdnu. Případy toho, že dělnice omdlévají, nebo dokonce umírají vyčerpáním, jsou bohužel běžné. Často spí v továrnách vedle strojů a po dvanácti hodinách se střídají. Jsou ponižovány, obtěžovány, a dokonce i fyzicky trestány.

A.cz: Na život dělníků v podobných továrnách se zaměřil norský dokument Sweatshop. Byl sice šokující, ale ne až tak brutální, jak popisujete...

Buď se jednalo o továrnu, která má obecně velmi dobré podmínky, nebo ji vylepšili ještě před příjezdem filmařů. Do "normální" fabriky by je každopádně nikdo nepustil, do výrazně špatné už vůbec ne! To, co ukazuje tato reality show, je ještě procházka růžovým sadem. Myslím si, že si ti lidé zaslouží slušné pracovní příležitosti, díky kterým se jejich život zlepší. Děti dělníků dnes často ani nechodí do školy, jejich rodiče možná zemřou v příštím požáru továrny nebo na rakovinu plic kvůli vysoké míře toxického prachu. Podívejte se, jakou cenu zaplatila Čína za to, že zbohatla.

A.cz: Jakou?

Teď, po zhruba 30 letech rabování a ničení vlastní země, průměrná délka jejich života klesá, ti nejbohatší se snaží zemi opustit, a to vše kvůli vysoké míře znečištění. Pokud bychom se dívali dál než na špičku vlastního nosu, viděli bychom, že současný systém opravdu nic dobrého nepřináší.

A.cz: Z Číny se mnoho továren přesunulo jinam, jak to?

Odpověď je snadná. Oděvní produkce neprošla za posledních 100 let téměř žádnou automatizací, stále potřebuje lidské ruce. Pokud zadáváte zakázky o objemu statisíců či milionů kusů, což není žádná výjimka, potřebujete spoustu lidských rukou! Náklady na výrobu tedy výrazně ovlivní, jak vysoký plat místní dělníci mají. V Číně se teď lidé rychlostí světla dostávají z chudoby do střední třídy a stoupají zde platy, značky proto hledají země s levnější pracovní silou a minimálními regulacemi. V Kambodži byl zase letos minimální měsíční plat ze zákona navýšen ze 100 dolarů na 128. To navýšilo cenu pro nákupčí přibližně o 20 centů za kus oděvu. A i těch 20 centů byl pro ně důvod, aby přestali do Kambodži zadávat objednávky a soustředili se na Bangladéš, kde je plat poloviční. Aktuálně je velmi časté skládání fabrik na lodě v Číně a jejich převezení do Afriky.

A.cz: Nemají na současné situaci podíl i koncoví zákazníci, kteří levnou módu vyžadují?

Ano, všichni jsme součástí tohoto systému. Od médií a vlád po korporace a zákazníky.

A.cz: Z čeho se vlastně skládá cena zboží, kterou u pokladny zaplatíme? Kolik procent z ceny produktu skutečně patří dělníkovi?

V konečné ceně zboží, pokud se bavíme o módě od větších značek, ne lokálně vyrobeném kusu, patří dělníkovi jen přibližně jedno procento. Další části jsou marže pro majitele továrny a náklady na látku a potřebnou galanterii, nitě, knoflíky, zipy, poutka, podšívky a podobně. Potom je to docela velká část za logistiku – nejprve je potřeba svézt všechny komponenty do jedné fabriky a po produkci doručit zboží do skladu, který může být klidně na druhém konci světa!

A.cz: Takže kolik procent z ceny patří značce samotné?

Pokud značka vlastní obchody, což je případ největších a finančně nejúspěšnějších značek, tak jim patří přibližně 75 % konečné ceny, často i mnohem víc. Pokud si tedy něco kupujete v 50% slevě, značka na tom stále ještě vydělává. Zamyslet bychom se měli také nad tím, jaká je skutečná cena věci, kterou si kupujeme.

A.cz: Jak tu skutečnou cenu poznáme?

Upřímně? Těžko. Pokud distribuce a prodej zboží probíhá ve vyspělých trzích a v atraktivních buticích, jednoduše si za to zaplatíme. Zaplatit nákupčího nebo asistentku prodeje je mnohem dražší záležitost než zaplatit člověka, který to oblečení ušije. Proto jsou distribuce a prodej největší položky, ale bez nich se bohužel nakupuje složitě. I ceny zboží na internetu jsou vyrovnané s cenami v obchodech, ačkoliv náklady na prodej po internetu jsou mnohem nižší.

A.cz: Někdy se zákazníci rozhodnou značku s neetickou výrobou spotřebitelsky bojkotovat. Pomůže to?

Já se k tomu také přikláním. Každý nákup je naše volba světa, ve kterém chceme žít. Pokud nesouhlasíme se systémem, který vykořisťuje lidi místo toho, aby jim nabízel slušné pracovní příležitosti, řekněme to. Dejme najevo, že za těchto okolností nemáme o jejich produkty zájem.

<https://magazin.aktualne.cz/rozhovor-vyroba-obleceni-v-tovarnach-novodobetroctvi/r~f12b727ae99911e485d7002590604f2e/?redirected=1485972637>

Jak poskládat udržitelný šatník?

Kamila Boudová radí, jak na to:

- **Nakupujte v second-handech.** Najdete v nich originální kousky. Jejich zboží je často kvalitní. Obecně kvalita opravdu každým rokem klesá!
- **Myslete na budoucnost.** Kvalitní zboží vám vydrží déle a půjde také opravit. Levné oblečení, hlavně boty, se totiž často ani opravit nedají, a tak působí dál škodu na skládkách.
- **Vyhledávejte lokální a etickou módu.** Existují jak místní, tak světové projekty a blogy, které sdružují lokální značky. Je to sice na malý průzkum trhu, ale bude vás možná bavit víc než prohlížení Facebooku.
- **Věřte, že méně je více.** Většinou stejně pořád dokola nosíme ty samé, oblíbené kusy. Zainvestujte do základů svého šatníku – džín, kvalitního kašmírového svetru, kožených bot, kabátu.
- **Oslovte stylistu.** Dobrý stylist vám pomůže sestavit šatník, který nejlépe vystihne vaši osobnost a uspokojí vaše potřeby. Zbaví vás také pocitu, že máte plnou skříň, ale nic na sebe.

Fashion Revolution Day

- Mezinárodní kampaň na podporu etické módy, transparentní politiky oděvních společností a udržitelného vývoje.
- Vznikla jako přímá reakce na pád textilní továrny Rhana Plaza v Bangladéši 24. 4. 2013. V troskách zahynulo přes tisíc dělníků.

- Její zdejší koordinátorkou je Kamila Boudová.
- 24. dubna se koná čtvrtý ročník, do kterého se zapojuje 69 zemí světa včetně Česka a Slovenska.

Zapojit se může každý

Jak se stát součástí Fashion Revolution Day?

1. Vyfoťte se v oblečení naruby, štítkem dopředu.
2. Fotku označte správnými hashtagy: @naveznyacky (např. @zara), #whomademyclothes (kdo vyrobil mé oblečení), a #czechrepublic.
3. Selfie sdílejte na sociálních sítích (Facebook, Instagram, Twitter apod.).
4. Zeptáte se tak na původ oblečení od konkrétní značky, zapojíte se do světové kampaně a přidáte svou zemi na mapu aktivních oblastí.

<https://magazin.aktualne.cz/rozhovor-vyroba-obleceni-v-tovarnach-novodobetroctvi/r~f12b727ae99911e485d7002590604f2e/?redirected=1485972637>